

🔗 **דבר המערכת** // ברגע האמת עפרון הופך את דעתו. מדוע?
🔗 **מעשי חסד** // הפגזים שלא התפוצצו. סיפור.

🔗 **תורת חסד** // אימתי נוטל הקב"ה רשות מהאדם, כביכול?
🔗 **אהבת חסד** // מתי צריך להעדיף את האויב על פני החבר?

דבר המערכת

העקביות תנצה

כולם שואלים, איך אפשר להבין את המהפך הקיצוני בגישתו של עפרון החיתי, כשבתחילה הסכים לתת לאברהם אבינו את כל אחוזת הקבר בקרית ארבע, ברוחב לב ובנדיבות מלאה, ולבסוף, 'בינו לבינו', ביקש תמורתה ארבע מאות שקל כסף, קנטרין גדולים, טבין ותקילין? איך עולה על הדעת תמורה דרסטית שכזו מן הקצה אל הקצה: תחילה בחיני חינם, ללא שום עלות, בלי כל תנאים, ובן רגע החינם הופך לסכום אגדי מופרז שכזה?

אומרים בדרך הלצה, שהלא מובא ברש"י, שעפרון מונה באותו היום לשוטר, לכבוד המעמד, כלומר - באמצע, בין המשא ומתן הראשון לשני - הוא הפך לפוליטיקאי. משכך, מובן לגמרי ואין שום קושיה - איך התהפכה דעתו. הן כך יאה וכה נאה לפוליטיקאי...

כדי להימלט מן העקמומיות הזו, שמצליחה לסחוף אחריה את מרבית האנושות - חייבים מצפן. אי אפשר להמשיך להסתמך על עצמינו ועל נטיותינו ועל רצונותינו, בכל הנוגע לדברים החשובים בחיים. מוכרחים להיצמד

המשך בעמוד הבא

העגונה שמחלה לבעלה - והצילה את עצמה

מעשי חסד עמ' 4

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

בפרק הקודם שאלנו, מה חשב אברהם אבינו כשניסה ללמד זכות על אנשי סדום, וכי יש נסתר מהקב"ה, הייתכן שהקב"ה לא יודע אם ישנם צדיקים בסדום, שאברהם צריך לעורר את העניין?

ובדומה לזה, מדוע משה רבנו סירב בתחילה לבקשת הקב"ה להנהיג את עם ישראל משום שחשש מפגיעה באהרן, וכי הקב"ה לא ידע שאהרן עלול להיפגע?

ושאלנו עוד, מדוע בעקידת יצחק אברהם אבינו לא מנסה לבטל את הגזירה כפי שניסה בסדום אלא רץ בשמחה לקיים את הציווי, ודווקא בסדום שהם אנשים רעים וחטאים שיותר טוב לעולם בלעדיהם, דווקא אז הוא מנסה לעורר עליהם זכות.

מטרת הבריאה - שהאדם יבחר בטוב

התשובה לכך ממשיכה את הבנת עומק יעדו של העולם שנתברר בפרקים הקודמים, אשר מטרתו היא להיות בסיס להתפתחותם הפנימית של בני האדם ולהשלמת מידותיהם. ביארנו, כי מטרת בריאת האדם, בשביל שישכיל לבחור בין טוב לרע, בין להיות אנוכי ושפל, לבין להיות גבוה ונעלה. ותכלית האדם, שהיא תכלית העולם, מתקיימת בהגיע האדם לשלימות הגבוהה ביותר בקומתו, הכוללת שלימות בחכמה, שלימות בהשפעת טוב לסביבתו, ושלימות בשליטה עצמית.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו ב"ג" (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il או בפקס: 0548-540-650 | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

י"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרה"ג ר' יהודה טאוב | עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

לסלע איתן, מוצק ובלתי משתנה, ולדעת שזו הדרך ואין בלתי.

ומי לנו יותר מן האבות הקדושים, שראו את כל המרחב, וממרום מעמדם התוו לנו דרך סלולה, שאם נתמיד בה ונתעקש עליה ולא נסטה ממנה בעד כל הון, מובטח לנו שנישאר על דרך החיים הישרה והאמיתית. שכן, זהו הסוד השורשי: אין אדם מנחיל שקר לבניו.

ובכן, בפרשתינו אנו מוצאים, גם אצל אברהם אבינו וכך גם אצל שרה אמנו, את העניין הזה של הדבקות בדרך. שרה, בעדות התורה עליה שהיתה בת ק' כבת כ' לחטא, וכולן שווים לטובה, ואצל אברהם שבא בימים מלאים, ובמטבע של אברהם, שהיו חקוקים עליה זקן וזקנה מצד אחד, ובחור ובתולה מצד שני, כמובא במדרש, להראות את האחידות לכל אורך הדרך, מינקות ועד שיבה, תמיד בלי הפסק, בשאיפה ותקווה לעשות את הדבר הנכון, בלי שום משתנים מזדמנים לפי משב הרוח.

וכמשל ונמשל, זה בדיוק ההפך ממה שאנו מוצאים אצל עפרון החיתי, שבראותו את האפשרות נפתחת בפניו - שינה בבת אחת את טעמו מאה ושמונים מעלות. וכך גם לבן הארמי, שחיבק ונישק וחיפש את היהלומים, ולאחר רגע הכניס סם המוות בצלחתו של המחובק...

להיות דבק ועקבי במטרה - זוהי משימה לא פשוטה כלל. אבל ככל שהיא לא פשוטה, כך היא מתגמלת. וכך היא נחרתת בליבנו ומכה בנו שורשים. קשה לתאר עד כמה עצום הוא ההבדל בין מעשה טוב אקראי וחד פעמי, לבין התחייבות לעשיית טוב בקביעות.

מכיוון שעל דגלנו מצוי עניין החסד, נמצא שהדברים הללו נכונים כאן עד למאד. התחייבות לחסד, כמה שהיא קשה - כך היא מחוללת פלאות - לעצמנו. השתתפות בתכנית הגמ"ח המרכזי, למשל, היא בעצם מעשה חסד מתמשך ורחב הקף, שמטיב עם כל כך הרבה אנשים, ובכללם אתה עצמך, והתחייבות הזו תטיב עמנו בזה ובבא.

וזה לשון ה'אהבת חסד' (ח"ב פ"ב) בענין זה ממש:

המשך בעמוד הבא

כל מה שנראה לנו חסר בעולם הזה, הוא לא חסר של חיסרון בבריאה חלילה, כי אם להיפך, הוא חלל שנועד על ידי הבורא להתמלאות מכח מעשי האדם, מאחר וכאמור זוהי המטרה העיקרית בבריאתו, להשלים ולתקן את מעשיו.

הקב"ה רוצה שהטוב בעולם יבוא מהאדם

ומעל לכל ישנה דרגה, שאמנם לא שייכת כלל לדרגתנו אנו - כי אם לענקים כאברהם ומשה, אבל מתוך ההתבוננות בה ניתן ללמוד עד לאלו גבהים העולם ראוי לגדל את האדם.

הקב"ה רצה שכל הטוב והעשיה בעולם תבוא על ידי ועל פי מעשי בני אדם. אמת, הקב"ה הוא הבורא ומנהיג לכל הברואים, אך עם זאת, דרך הנהגתו את העולם היא, לתת בידי האדם לחולל את הטוב שבעולם, על ידי רצונותיו ומעשיו, כי זו כל מטרת בריאת האדם, לבחור בטוב.

מסיבה זו, התורה לא ניתנה ביום בריאת העולם, כי הקב"ה רצה לתת את התורה רק אחרי שבני האדם יבחרו וישפיעו טוב לעולם, שנח ישפיע טוב, ואברהם אבינו יקרב את האנושות לבוראה, ויצחק אבינו יביא לעולם את מידת הגבורה והבחירה בטוב, ויעקב אבינו יביא את מידת

התמונה מאת Yair Aronshtam

מדוע הקב"ה מעדכן את אברהם על כוונתו להפוך את סדום?

השלימות והתמימות, ואהרן הכהן יביא שלום, ורק אז, משה רבנו - האדם השלם והעניו מכל אדם - יוריד את התורה לעם ישראל.

הקב"ה למעשה, נותן בידיו של האדם את הכח לשדד מערכות ממש, ולבחור בעצמו, אם מעשיו יולידו טוב או רע, אם אחרים ייפגעו ממנו או אם יציל אחרים. אמת, הקב"ה הוא לבדו עשה ויעשה לכל המעשים, אך כביכול הקב"ה נוטל רשות מהאדם בבואו לעשות מהלכים בעולם הזה ונותן לו להיות הבוחר והמשפיע.

הקב"ה משתף את אברהם ומשה בגזירותיו - כדי שילמדו זכות ורחמים

מסיבה זו, כאשר רצה הקב"ה להעלות את כל צדדי הרחמים על אנשי סדום, הוא פנה לאברהם והודיע לו על כוונתו להפוך את סדום, וכאשר הוא רצה להכיר בגדלותו של משה רבנו שיעדיף שאחיו יקבל את הגדולה, הוא נתן לו בתחילה לסרב לקבל את ההנהגה, ורק לאחר שבעה ימים אמר לו "וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבנו", ובכך הרגיע את לבו שאהרן לא יקפיד עליו ולא יקנא בו.

המשך בעמוד הבא

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספר אהבת חסד להח"ח

הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל' 03-579-3051
נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

עשיית חסד - אפילו עם שונא

(א) מצות החסד שהזהירה אותנו התורה - צריך לעשותה גם לשונא, ואפילו עד מאה פעמים.

(ב) ולא רק השונא אדם שלא כדין, כגון ששונאו על שנמנע מלהיטיב עמו - שודאי שאסור לו מחמת כן להימנע אחר כך מלהיטיב לו, שמלבד מה שמבטל בזה מצוות עשה של חסד, גם עובר על לאו דאורייתא של 'לא תקום ולא תטור'.

אלא אפילו אם הוא שונא אדם כדין מחמת דבר שמצוה לשנאו, כגון שראה אותו עובר על איסור מפורסם - אף על פי כן מצוה לגמול עמו חסד בעת דחקו, כיון שהלה מאמין בעיקרי הדת.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק ד)

תורת חסד המשך מעמוד 2

הקב"ה ביקש בעצם, לעורר את רחמיו של אברהם, לבחון אותו אם ינסה להציל אותם מהגזירה, לגלות במשה את חששותיו מפגיעה באחיו בכורו, והכרתו בגדולתו של אחיו עד שירצה משה שהתפקיד יינתן לאהרן במקומו.

וכך גם לאחר שחטאו בעגל ורצה הקב"ה להשמידם, מובא במדרש (שמו"ר מב) שאמר משה: "ויעתה הניחה לי" - וכי משה היה תופס בהקב"ה שהוא אומר הניחה לי? ... אמר משה, מפני שהקב"ה רוצה שאפייס על ישראל, לפיכך הוא אומר ועתה הניחה לי, מיד התחיל לבקש עליהם רחמים" [וכעין זה בספרי (דברים ג כד) עה"פ 'אתה החילות' - כך אמר לפניו: רבש"ע, אתה פתחת לי פתח שאעמוד ואתפלל על בניך].

לעומת זאת, כשנצטווה לעקוד את בנו, שמדובר בגזירה על אברהם עצמו, כאן הבין אברהם שהנסיון שלו הוא הפוך, לעשות רצון ד' בשמחה וללא הרהור. ולכן כאן הוא שתק ולא ערער, כי הבין שהנסיון הפעם הוא דווקא לשתוק ולקבל. אבל כאשר הוא שמע על הפיכת סדום, הבין אברהם, שהסיבה שהקב"ה מספר ומשתף אותו בהפיכת הערים הצפויה, היא כדי להעלות את צדדי הרחמים לפני הבורא.

רואים אנו יסוד עצום במעלת וחיבות החסד בעולם, שכל כך רוצה הקב"ה שבני האדם ישפיעו טוב וחסד ואהבת הזולת, וכל כך הוא משתוקק לשמוע מאיתנו בניו לימוד זכות על האחר - גם כשמדובר באנשים רעים וחטאים לה' מאד - גם אז רוצה הקב"ה שנלחם בעבורם ונעורר את מידת הרחמים.

ניתן להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע.
מספר הטלפון: 2 > 1 > 077-314-1174

דבר המערכת המשך מעמוד 2

"וזהו ענין מה שנמצא בדברי חז"ל בכמה מקומות: העוסק בתורה וגמילות חסדים, ולא אמרו: כל מי שלמד תורה ועשה חסד, להראות שצריך האדם להיות מצוי ורגיל תמיד בזה. וכענין שאמרו בבבא בתרא (דף ט':): כל הרגיל בצדקה וכו'. והביאו ראייה לזה ממה דכתיב (משלי כ', א כ"א): "רדף צדקה וחסד". הרי דמה שאמר הכתוב "רדף חסד", היינו, שרודף תמיד אחר מדה הקדושה הזו.

"והארכנו בכל זה לעקר הטעות, שנשתבשו בו איזה אנשים שחושבין, שמאחר שעשה פעם אחת גמילות חסד לאיזה איש, יצא בזה לכמה שבועות, אף שיש בכוחו לעשות עוד טובות לשאר אנשים. כי אם בכל יום ויום מימי חייו, אימתי שנזדמן לו המצוה הזאת, מחויב לעשותה, אם יש בכוחו, ואפילו כמה פעמים ביום, וכמו שכתבנו בדיני הלואה בפרק א' דין ז', עין שם.

"והנה על פי הדברים האלה, כשיתבונן האדם בימים שעברו לו מימי חייו, ימצא, שרובם חסרים ממדה הקדושה הזו, ולפעמים חסרים גם מתורה. ויראה על כל פנים להתחזק ביתר ימי חייו לקדשם, שלא ילך יום אחד בלי תורה וחסד".

עד כאן לשונו הזהב של הח"ח בספרו אהבת חסד.

העקביות יום אחר יום והדבקות במטרה, כפי שלימדונו אבותינו ואמותינו הקדושים - הן הערובה היחידה שלנו להישאר על הדרך, להתקדם בדרך, ולעלות במעלות עדי ביאת גואל במהרה.

ומאד צריך לזהר, שלא יחסר לו מדת החסד אפילו יום אחד מימי חייו, כמו שצריך איש הישראלי לזהר לענין קביעת עתים לתורה בכל יום.

(אהבת חסד ח"ב פי"ב)

הנערץ. ליתר בטחון, הם לא ישבו בבניין הישיבה, אלא במקלט השכונתי הסמוך.

יום אחד החלה לפתע הפגזה מסיבית. השריקות נשמעו הפעם קרובות מתמיד לתלמידי הישיבה ושוכני המקלט, הבניין בו שכן המקלט הזדעזע מספר פעמים, והנוכחים כבר קראו 'קריאת שמע' מרוב אימה.

לאחר שעות מספר, כשסוף סוף השתררה הפוגה, עלו התלמידים אל גג הבניין, ונדהמו למצוא שם שלושה פגזים חיים, עמוסי חומר נפץ, שוכבים בדממה על הגג. היה זה דבר בלתי טבעי לחלוטין! עוצמת הפגיעה הייתה אמורה להפעיל את חומרי הנפץ ולהרוס את הבניין עד היסוד. נס ופלא.

ירדו התלמידים, ובישרו נרגשות לרבים על הנס העצום שהתרחש עמם. כח התורה של רבינו, אמרו לו ברגש עצום, הוא שהציל אותנו!

אבל רבי חיים נענע ראשו לשלילה ואמר להם: "אומר לכם, מה, כמדומני, הציל אותנו: בפינת המקלט, יחד איתנו, ישיבה אישה

עגונה ואומללה עם כמה ילדיה. כאשר החלו ההפגזות הכבדות לזעזע את הבניין, ראיתה כשהיא פורשת את ידיה ואומרת לקב"ה כך: "הרי הנך יודע מה בעלי מעולל לי כאשר הוא מעגן אותי זה קרוב לעשור שנים, ואינו מוכן לגרשני, סתם מתוך רוע. הנני אומרת כעת בפה ובלב מלא: הריני סולחת לו על כל מה שעשה לי, ואיני מקפידה עליו כלל! כעת אבא, בזכות זה שסלחתי והעברתי על מידותיי, העבר נא אף אתה על מידותיך, ותתנהג עמנו במידת הרחמים, ותצילנו מן הרעה הזאת!"

"בטוחני", סיים הגר"ח, "כי זה מה שהציל אותנו מן האסון הבטוח. המעביר על מידותיו..."

לאחר ההכרזה על קום המדינה בשנת התש"ח, פרצה מלחמה קשה ועקובה מדם עם המדינות הערביות המקיפות. מלחמת העצמאות.

המדינה הצעירה לא הייתה מאורגנת דיה למלחמה, לא בנשק ולא בלוחמים. כתוצאה מכך, גבתה המלחמה קרבנות לאלפיהם מכל הצדדים. המצב ששרר בארץ, היה קשה מנשוא.

המפחיד מכל, היו הפגזים המגושמים והאימתניים ששרקו באוויר והטילו פחד ואימה. הפגזים הללו הטילו הרס בלתי נסבל. כאשר פגע צינור הפלדה ענק הממדים ועמוס חומר הנפץ, בבניין כלשהו, לא היה לאחרון סיכוי להיוותר על עמדו. בניינים רבים הפכו

לגל של עצים ואבנים בעקבות הפגיעות הכואבות. מובן, אפוא, כמה פחד היה נכנס בלבבות כולם כאשר נשמעו השריקות המפלחות את האוויר, לקראת 'בום' עצום ובלתי נמנע.

מטבע הדברים, תושבי העיר ירושלים, צלע המחלוקת והעיר הסמוכה לאזור הסכסוך,

ובעיקר תושבי מאה שערים ושכונת בית ישראל הסמוכה לגבול, היו סובלים מכך יותר מכולם. במשך מרבית שעות היום והלילה, היו התושבים ספונים במקלטים הרעועים, מצטנפים לשמע קולות הפגזים מבחוץ, כשהם יודעים היטב, כי שום מקלט אינו מסוגל באמת להציל מגושי הפלדה האדירים המתעופפים בחוץ.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, עמד באותה עת בראשות ישיבת ש ה י ת ה

מ מ ו ק מ ת
בלב האזור
המסוכן, התרוקנה כמעט מתלמידים. מתי המעט שנותרו בה, המשיכו לעסוק בתורה יחד עם רבם

חיילים ירדניים תוקפים את ישיבת פורת יוסף

